

Φοδούμαι πώς ο Άντωνιάδης από ποιητική άδεια παρουσιάζει τους "Ήρωες" να σφάζουν αιχμαλώτους ζωντανούς και να τους τρώει. Στο περιφωτισμένο χειρόγραφο του Ν. Κασσιωπού, που πρόκειται να τυπωθή, και όπου η Μεγάλη Πολιορκία περιγράφεται με τα παραμυθρά περιστατικά της, υπάρχει η μαρτυρία για τη νεκροφαγία, αλλά για σφάξιμο ζωντανών ανθρώπων κανέναν λόγο δεν γίνεται. Λοιπόν ο Άντωνιάδης στη μαζωδική αυτή περιγραφή του γίνεται μαζωδικότερος ο ίδιος από τη φριχτή αλήθεια, και χωρίς ανάγκη, ούτε ποιητική.

Ένα μοναχά παράδειγμα φαγώματος ζωντανού σφαγμένου έρχομε, στην Κρήτη. "Ήρωας" ο περιφημος πολεμιστής Μελιδώνης. Αυτός παράγγειλε κάποτε να σφάζουν έναν Τούρκο σκλάβο, να τον ψήσουν και να θρηνούν τα πεινασμένα γυναικόπαιδα. (που βέβαια δε θα ξέραν τίποτε για το είδος του ψηστού αυτού). Σε τέτοιες τρομερές αποφάσεις έστρωξε τον έλληνοικό ήμερο χαρακτήρα ή ανάγκη του πολέμου ή αδιουσίτη.

Για τους Τούρκους έχουμε άρκετά παραδείγματα ανθρωποφαγίας κατά την Έπανάσταση του 1821. Σ' αυτούς το πράγμα τούτο το φριχτό έχει άλλο χαρακτήρα, πώς να πη κανείς, πεισιτιστικό με το φριχτό τους το ήγριο και το φαναστικό τους το θαρραλετικό που περνάει κάθε σίνορο ανθρωπιάς. Όταν το Νοέμβριο του 1822, μπήκαν οι Έλληνες στ' Ανάκλη, βρήκαν τους Τούρκους ξεπλωμένους μέσ' τα σπία τους συντροφιά με τους νεκρούς των υποσηγαγόμενους! Τρώγαν άτ' αυτούς μ' όλη την άπάθεια του θεοσιού που θέλει το καθημερινό κομμάτι του, μέσ' το κλωβί του. (Φωτάκου 'Απομνημ. έκδ. β', τόμ. Α', σελ. 416).

Την ανθρωποφαγία στ' Ανάκλη τη βεβαιώνει και ο Άγγλος πρόξενος της Πάτρας Green στο έργο του για την Έλλ. Έπανάστασι (σ. 132). Και στην Αζράτα τα λείψανα του στρατού του Δράμαλη φάγαν νεκρούς. Κατά την πολιορκία της Μονεμβασίας, 1821, τα ίδια και χειρότερα νεκρικά σιμυσία στροφθήκαν από τους πολιορκημένους Τούρκους.

Ο φίλος αναγνώστης άς έχη την καρτερία να διαβάση το τελευταίο αυτό κομμάτι παρμένο από συγγραφέα που στήριξε το βιβλίο του σε μαρτυρίες στοματικές σύγχρονες: "Έν ει είδος τροφής υπελείπετο αυτούς, ή ανθρωποφαγία. "Ηρξάντο λοιπόν τρώγοντες τας κεφαλάς των νεκρών, μετ' αυτας δε δεν εβράδυναν να επιληρθώσι και των κορυών. Δεν υπήρχον νεκροί;" "Ηρξαν εν των όδων τα τέκνα των χριστιανών ή Όθωμανών, και επί τέλους, ή πείνα μάτια δεν έχει κι' άν έχη δεν βλέπει, λέγει ή δημοτική παροιμία, σφάζοντες έτρωγον τα ίδια τέκνα"! (Κ. Ν. Παπαμχαλοπούλου, Πολιορκία και άλωσις της Μονεμβασίας, σ. 81).

Η ανθρωποφαγία σε μεγάλες και ιστορικές πολιορκίες δεν εινε φαινόμενο τόσο σπάνιο σ' όλους τους λαούς, εινε όμως πάντοτε φαινόμενο τρομερό της αντίστασης που μπορεί να προβάλη ή ανθρωπινή φύση και του ήρωους του ήρωικού όδου το ήθικό μεγαλείο έννοεται και γίνεται ένα με την αγριότητα του θεοσιού.

20 Νοέμβριου 1930.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΑ ΑΝΕΞΗΓΗΤΑ

ΕΝΑΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΜΑΘΟΥΣΑΛΑΣ

Στο Βογόντ του Σάν Σαλβατώρ ζή ακόμα κάποιος Μιχαήλ Σόδε, ο οποίος εινε ο γηραιότερος άνθρωπος του κόσμου, αφού άρθθηκε ήλικία εκατόν ογδόντα χρόνων.

Ο υπέρηρος αυτός άνθρωπος περνάει τις περισσότερες ώρες κλιμαγωγώντας τον κήπο του. Το δέμα του έχει σκληρυνθεί πειά, αλλά το βλέμμα του διατηρεί ζωηρότητα νεανική. Καθώς ειπε δε σε κάποιον γιατρό που τον έπισκέφτηκε, τρώει μια ή δυό φορές την ήμέρα, αλλά φροντίζει ή τροφή του να εινε θρεπτική, και να μασού το φαγητό του επί... μισή ώρα.

Την πρώτη και στις δεκαέντε του μηνός, ο Σόδε νηστεύει και πίνει όσο μπορεί περισσότερο νερό. Επίσης έχει ως κανόνα του να μην άγγιξη το φαγητό πριν κρυώσει έντελώς. Και, καθώς πιστεύει ο ίδιος, σ' αυτό το τελευταίο όφειλε τη μακροδιότητά του.

ΕΝΑ ΠΕΖΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΝΤΕΛΟΡΝΤ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙΩΝ

Η ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Η Άννα σκόθηκε από το χροβάτι της μόλις γλυκοζάραξε και τράβηξε για το λειβάδι.

Τα πουλιά εχταν άρχισει να κελαιοδύνε, ενώ τα λουλούδια σκόβαινε φαρτωμένα άτ' τη δροσιά.

Η Άννα έφερε γύρω-γύρω το βλέμμα της και το κάρφωσε άπάνω σε μια Μαργαριτά.

Ήταν ή πιο όμορφή Μαργαριτά του λειβαδιού που μόλις εινε άνοιξι τα πέταλά της και κούτταξε γλυκά τον ούρανό.

—Νά, άτ' αυτή πρέπει να ζητήσω συμβουλή, σκέφτηκε ή Άννα.

—Όμορφή μου Μαργαριτά, ειπε σκόβοντας άπάνω στην άσπρη μάντισσα, άπάντησέ μου, σε παρακαλώ, σ' αυτό που θα σε ρωτήσω. Μ' άγαπάς;...

Κι' έκοψε το πρώτο της φύλλο.

Άλλά την ίδια στιγμή άκουσε το λουλούδι να βγάξη μια αδύνατη παρατονιάριχη φωνή και να λέη:

—Όπως είναι τώρα έσύ, μαζή μου Άννα, έτσι ήμουν κι' έγώ μια φορά για να' όμορφα κοπέλλα. Άγαπούσα τον Αιμίλιο μ' όλη μου την καρδιά, άλλ' αυτός δεν ήθελε να με πιστέρη. Όπως μου βγάξεις έσύ τώρα ένα-ένα τα φύλλα μου, έτσι κι' αυτός κοιτάρινε τη γαλή και τη δροσιά μου. Κι' έτσι ή καρδιά μου έβρινε γρημνή και φτωχή, όπως θάβαι σε λίγο το κοτάρι μου. Και πουνούσα, άναστάνεζα, θρηνοούσα το χαμό των άσπρων μου πετάλων, των λευκών πόθων μου. Ω, μικρή μου Άννα, μην ξεφυλλίζεις τις Μαργαριτες! Η Μαργαριτες εινε άδερφές σου... Άφρητες να ζήσουν κι' αυτές τη ζωή που τους χάρισε ο Θεός. Και για το καλό που θα κάνης θα σου δώσω μια συμβουλή. Μάθε πως οι άντρες μεταχειρίζονται τις γυναίκες σαν τις Μαργαριτες. Τους κάνουν πάντα την ίδια ερώτηση: «μ' άγαπάς, δεν μ' άγαπάς;» και θέλουν να παίρνουν άπάντησι. Μην τους άπαντήσεις όμως ποτέ, κοπέλλα μου. Γιατί οι άντρες, αφού σε ξεφυλλίσουν, θα σε ποδοπατήσουν!...

ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Είμαστε τα λουλούδια του χορού, τα δυστυχισμένα θύματα των χαρμωσίνων γιορτών.

Πηγαίνουμε δελά και σερνά, στολισμένα μονάχα με τις άπλοκές μας χάρες, και να μετρηθούμε με τα λουλούδια της γής που τα λένε διαμάντια.

Εμείς, τέκνα του άέρα και της δροσιάς, άνοιχουμε τα μάτια μας μονάχα για ν' άπισσουμε το φεγγαγι και τ' άστέρια.

Η άτιμωφαρα του χορού μάζ ξεραίνει, μάζ στεγνώνει, μάζ κάνει να φυλλορροφούμε.

Όμορφη κόρη, γιατί μάζ σκουρτζεις πάνω στα όμορφα σου μαλλιά και μάζ παίρνεις μαζί σου;

Ω, άσε μας έδω, άσε να δροσίζονται τα εύλόγιστα πόδια μας μέσα στους χρυσάλλενους άμφορες!...

Θά μείνουμε έδω και θ' άρωματίσουμε την κάρμαρά σου. Κι' όταν γρησις όζρη, κομρασμένη, ρεμβασιτωή, θα σου χαμογελάσουμε και θα στολισουμε με τα γλυκύτερα ένειρα τον παρθενικό σου ύπνο. Μη μάζ παίρνεις στο χορό, μη μάζ παίρνεις.

Άλλά έσύ, άλλοιμονο, δεν μάζ άκούεις και μάζ βάνεις για στολίδι σου.

Σε λίγο τα φύλλα μας θα κοπούν ένα-ένα και θα κλιστούνε καταγής.

Ο χορός δεν θάξη τελειώσει άκόμα κι' εμεις δεν θα βρισκόμαστε πειά στα μαλλιά σου.

Την άλλη μέρα κάποιος ίσηρητής άκαλαίσθητος θα μάζ μαζέμη και θα μάζ πετάξη στο δρόμο.

Φεύγεις και μάζ παίρνεις μαζί σου, κόρη, χωρίς ν' άκούσης τις συμβουλές μας.

Πρόσεξε όμως, ο ζωντανό λουλούδι του κόσμου, ο στολίδι του χορού, γεμάτο νεότη και ζωή.

Ίσως μια μέρα ή κοινωνία όξη κι' έδενά μ' άστοργία καταγής καθώς εμάς και σ' άφήρη έρημη στο δρόμο...
DELOIRD

